

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného **J. B.** pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v Bratislave sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 20. októbra 2016 sp. zn. 3Tp/28/2016, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa **z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len sudca) nevyhovela návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 19. októbra 2016 č. VII/1 Gv 128/16/1000-15 (ďalej len prokurátor) na vzatie obvineného **J. B.** do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a rozhodol tak, že

I. podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. za existencie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. prijal písomný sľub obvineného **J. B.** a ponechal obvineného na slobode,

II. podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. za existencie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uložil dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným **J. B.** a ponechal obvineného na slobode,

III. podľa § 80 ods. 2 Tr. por. obvinenému J. B. uložil povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu,

IV. podľa § 82 ods. 1 Tr. por. na posilnenie účelu, ktorý by sa inak dosiahol väzbou zároveň uložil obvinenému J. B. primerané obmedzenia alebo povinnosti a to:

- zákaz vykonávať funkciu verejného činiteľa počas doby vedenia trestného stíhania,
- povinnosť preberať písomné zásielky policajta, prokurátora alebo súdu, ktorý vedie konanie,
- povinnosť zúčastniť sa každého úkonu trestného konania, na ktorý bude obvinený predvolaný,
- zákaz akéhokoľvek styku s osobou Ing. Š. V.,

V. podľa § 82 ods. 3 Tr. por. plnenie a kontrolu uložených povinností alebo obmedzení vykoná probačný a mediačný úradník Okresného súdu Kežmarok.

Svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že u obvineného zistil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., avšak na rozdiel od prokurátora dospel k záveru, že účelu väzby možno v jeho prípade dosiahnuť aj prijatím príslušných opatrení nahradzujúcich väzbu. V tejto súvislosti poukázal na jeho doterajší život, a preto prijaté opatrenia sú spôsobilé nahradiť vedenie trestného stíhania obvineného spojené s obmedzením jeho osobnej slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal prítomný prokurátor ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť do zápisnice, pričom včas podanú sťažnosť do dňa konania verejného zasadnutia bližšie nezdôvodnil.

Na verejnom zasadnutí prokurátor uviedol, že trvá na podanej sťažnosti, pretože u obvineného sú dané dôvody väzby v zmysle podaného návrhu, preto navrhol sťažnosti vyhovieť, zrušiť napadnuté uznesenie a obvineného J. B. vziať do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obhajca obvineného J. B. na verejnom zasadnutí uviedol, že rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie považuje za správne, obvinený si uvedomil, že konal nesprávne, vzdal sa funkcie starostu, a preto navrhol sťažnosť prokurátora ako nedôvodnú zamietnuť.

Obvinený J. B. na verejnom zasadnutí uviedol, že v plnom rozsahu sa pridrižiava návrhu svojho obhajcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako sťažnostný súd, na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k týmto zisteniam a záverom.

Senát sťažnostného súdu po postupe nariadenom citovaným ustanovením z predloženého dosiaľ získaného spisového materiálu zistil, že obvinený J. B. je trestne stíhaný pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. na základe uznesenia vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúra Východ Košice zo 17. októbra 2016 pod ČVS: PPZ-626/NKA-PK-VY-2016, ktorým mu vzniesol obvinenie pre trestnú činnosť, ktorej sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení (č.l. 6 – 8 vyš. zv.).

Obvinený J. B. bol podľa § 85 ods. 1 Tr. por. zadržaný ako podozrivý 17. októbra 2016 o 15.10 hod. príslušníkmi polície, o čom svedčí zápisnica o zadržaní (č.l. 15-16 vyš. zv.). Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR neprepustil obvineného zo zadržania, ale dňa 19. októbra 2016 o 10.05 hod. odovzdal obvineného sudcovi pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica s návrhom na jeho vzatie do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (tzv. preventívna väzba). K návrhu pripojil dosiaľ získaný spisový materiál. Prokurátor svoj návrh odôvodnil tým, že z dôkazového materiálu je evidentné, že trestné stíhanie obvineného je dôvodné. Dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. videl v tom, že podľa lustrácie boli na obvineného spracované dve obžaloby pre prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné, o ktorých ešte okresný súd nerozhodol. Predmetnej trestnej činnosti sa taktiež dopustil ako starosta obce, preto je odôvodnená obava, že ponechaním na slobode by mohol pokračovať v trestnej činnosti.

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu dňa 20. októbra 2016 v čase od 16.05 do 18.40 hod. vypočul obvineného za prítomnosti prokurátora i obhajcu obvineného, pričom po vylúchu obvineného rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 87 ods. 1 Tr. por. ak prokurátor odovzdá zadržanú osobu súdu podľa § 85 ods. 4 alebo podľa § 86 ods. 1, pripojí k zároveň podanej obžalobe alebo návrhu na vzatie do väzby celý doposiaľ získaný spisový materiál; inak nariadi prepustenie zadržanej osoby na slobodu písomným príkazom s primeraným odôvodnením.

Podľa § 87 ods. 2 Tr. por. sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 hodín od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby túto osobu vypočuť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby alebo ju prepustiť na slobodu, ak rozhodne uznesením o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 3.

O čase a mieste konania výsluchu sudca pre prípravné konanie v súlade s ustanovením § 72 ods. 2 Tr. por. upovedomil vhodným spôsobom zvoleného obhajcu i prokurátora. Z uvedeného vyplýva, že v prerokúvanej veci prokurátor i sudca postupovali v súlade s procesnými ustanoveniami.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Tieto ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa osobnej slobody jednotlivca vychádzajú z čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a konkrétne väzby sa týka prvých päť odsekov:

1/ Osobná sloboda sa zaručuje.

2/ Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

3/ Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

4/ Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

5/ Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Tieto ustanovenia článku ústavy sú premietnuté aj v základných zásadách trestného konania, konkrétne v ustanovení § 2 Trestného poriadku. Väzba v systéme zaist'ovacích trestnoprávných prostriedkov teda predstavuje najzávažnejší zásah do ústavou zaručenej osobnej slobody občana v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vine obvineného. Úprava dôvodov väzby, ako vyplýva z vyššie uvedeného, vyjadruje výnimočnosť a fakultatívne použitie tohto procesného prostriedku. Trestný poriadok teda nikde nehovorí o tom, že každý obvinený musí byť vzatý do väzby. Súd, ktorý je oprávnený rozhodovať o väzbe, môže tento procesný prostriedok použiť len vtedy, ak sú zistené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu niektorého z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ až c/ Tr. por. Z hľadiska procesných predpisov rozhodovaniu o väzbe je venovaný prísny formálny pohľad, ktorý má vylúčiť alebo minimalizovať možnosť vzniku porušení základných práv a slobôd osôb, ktoré sa jej podrobujú.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného sťažnostný súd zistil, že v prejednávanej veci je nepochybné, že obvinenému bolo vznesené obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. Z predložených zadovážených dôkazov možno vyvodiť záver, že obvinený s prihliadnutím na doposiaľ zadovážené dôkazy je dôvodne podozrivý z trestnej činnosti kladenej mu za vinu.

Čo sa týka dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (tzv. preventívna väzba) je potrebné uviesť, že sudca pre prípravné konanie reagoval v súlade so stavom veci a zákonom na argumentáciu uvedenú v návrhu na vzatie do väzby a správne rozhodol o prítomnosti tohto dôvodu väzby u obvineného. V tomto smere vyhodnotil všetky zhromaždené skutočnosti. S týmto záverom sudcu pre prípravné konanie sa sťažnostný súd stotožnil v celom rozsahu a nemá potrebu ho dopĺňovať. Rovnako správne postupoval pokiaľ prijal písomný sľub obvineného ako aj ďalšie inštitúty nahradzujúce väzbu obvineného. Obvinený sa totiž sám písomne vzdal funkcie starostu, pričom aj trestné stíhanie vo veciach kde bola na obvineného podaná obžaloba v roku 2015 súviseli s vykonávaním funkcie starostu. Vzdaním sa funkcie obvinený fakticky stratil možnosť akýmkoľvek spôsobom zasahovať do hospodárenia s finančnými prostriedkami obce, ako aj do činnosti orgánov samosprávy. Za danej situácie potom aj najvyšší súd dospel k záveru, že účelu väzby sa dosiahne prijatím príslušných opatrení nahradzujúcich jeho väzbu. Záleží teraz na obvinenom, či využije ponúknutú šancu a bude viesť riadny život, resp. nedodrží svoj písomný sľub a poruší aj ostatné prijaté obmedzenia.

Za danej situácie potom nič nebráni orgánom prípravného konania, aby sa trestné stíhanie obvineného viedlo na slobode a keďže ani prokurátor neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prípadnú zmenu napadnutého rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky potom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 27. októbra 2016

JUDr. Peter S z a b o, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová